

drugih, ki se po svetu delajo, zamore povzdigniti in pomnožiti dohodke na dvakrat ali trikrat več.

Pripomoč za pridobitev mnogovrstnih koristnih podukov v gospodarstvu pa mu dadó za malo soldov čitalnice ali bralna društva po bukvah in časnikih dobrih.

Pa še na drugo stran so bralna društva velike koristi. Vsaj tudi vrli naši Dobrovčani vedó, kako gosence nemškega brezverstva predrzno skušajo objedati drevo naše svete vere, in kako lahko neumnega človeka osleparijo krivi preroki. Kdor pa bere poštene časnike in bukve, stoji kot skala trden, na kateri se razbije naval zapeljivcev, ki se tudi med poštene kmete silijo.

Povejte jim to, prečastiti gospod prvomestnik, v mojem imenu, pa prosim Vas tudi, da me vpišete med ude Vašega društva, kateremu bom tudi rad kake bukve podaril za bukvarnico njegovo.

In naposled recite danes zbranim udom tudi to, da jim naše starodavno geslo: „vse za vero, dom in cesarja“ zmirom in povsod sveto ostane; to geslo bode naj tudi čitalnici Dobrovski streha, pod katero se bodo varno in srečno shajali.

Živila čitalnica Dobroviška!

Tukaj začela je zima zeló pobirati stareje ljudi, v praznikih umrl je 82letni starček Rupnikov, pretekli teden pokopali so najstarejšo osebo v fari, 95letno ženico z Gaberja, k zadnji nedelji pa ste zopet nagloma umrli Zdešarca, svakinja pokojnega kanonika Savašnika, in pa Selančkovka, žena odličnega sadjerejca Franc Bizjaka.

Še eno imam danes potožiti. Kedarkoli je v Ljubljani živinski somenj, pritepe se cela truma ciganov, pod njihovimi rokami gine pa, kakor znano, vse; nekaj beračijo, nekaj prisilijo, večidel in kolikor morejo, pa krađejo, posebno obleka in kuretina jim diši. Naj vendar gosposke take dni napotijo žandarjev k nam, da jim malo podkurijo! Sicer bilo bi pa res čas, da bi se ciganom enkrat za vselej nemogoče storilo vlačuganje po naših deželah!

Iz Železnikov 13. jan. (Zima; bolezen.) Po besedah mojega zadnjega dopisa v „Novicah“ dozda v resnici letošnja zima še ni bila prehuda. Sneg, ki je bil padel k božičnim praznikom, in kateri bi bil za silo tudi služil v dober sninec, ako bi bilo ostalo mrzlo, je bil čez malo dni zopet skopnil. Te dni nas je vnovič zagrnila plitva snežna odeja. Da bi obležala vsaj za mesec dni!

Če si po naših krajih želimo o tem času snega, je stvar čisto naravna. Ruda, oglje in lesovje se z visocih gorá dovaževati zamore po večem le po snincu; če tega ni, ljudje nimajo dela, pa tudi zaslužka ne. Obojega pa so potrebni. — Želimo si pa pri nas bolj mrzlega zraka tudi zaradi vladajočih bolezni po nekaterih krajih naše doline. Koze, ki so rogovilele prej precéj hudo okoli našega trga, vgnjezdile so se zdaj tudi k nam. Poskušala pa je pri otrocih tudi davica; toraj nam je tukajšnja šola začasno zaprta. J. L.

Iz Ljubljane. Gosp. deželni predsednik Winkler vrnil se je preteklo nedeljo z Dunaja, kjer je imel uradno opraviti. — Dunajski časniki ugibali so vsled migljeja iz Ljubljane, ali nima to potovanje zveze z razpustom kranjskega deželnega zbora? To ugibanje samo kaže dosti jasno, da uže „vitežki patrioti“ sami previdijo in čutijo, da so nemogoči za prihodnje, da je sedanji deželni odbor trn v zdravem mesu našega političnega življenja, ki mora proč. — Naši nemškutarji čutijo bližnji konec svoj, in zato še divjajo, kakor besni. — Naj le malo še potrpe, rešitev se jim bliža bolj in bolj, in ako bodo prihodnje volitve proste, kakor smemo pričakovati, potisnili se bodo naši junaški „Deutschkrainerji“ v tisti kot, za katerega se imajo zahvaliti deželnemu volilnemu redu pri našem tako imenovanem „velikem posestvu“.

Brez tega privilegija bi jim tudi oni kot ne pripadel več. — Tedaj le malo še potrpite, kmalu pride dan rešitve!

— (*Učiteljstvo naše dežele*) prikazuje čudne, žalostne izrastke: zadnji deželni zbor imel je povod zaradi nadzornika Linhardt-a interpelirati c. k. deželno vlado. Vlada obljubila je one znane zadeve preiskati, pa o vsem tem se ni čulo nič več. — Upamo, da se vendar vsi oni Linhardtovi čini v kočevskem in črnomaljskem okraji niso vtopili v morje pozabljenosti, katero se imenuje uradno „ad acta“ ali po domače „pod klop!“

Pa tudi njegov naslednik v Kočevji, c. kr. nadzornik Spintre, neki ne kaže ravno izredno dobrih lastnosti za nadzorovanje, ako je res, kar se je bralo v časnikih, da je bil uže enkrat obsojen zaradi zoperpostavnega strahovanja v šoli, in da mu pretí še nekaj tacega.

Najbolj žalostno pa je to, kar se je zadnje dni bralo v časnikih, da je bil še le to jesen imenovan podučitelj Ž... v Šiški v zapor dejan zaradi večje sleparije izvršene z dvema tovarišema pri gospodarji kamniškega okraja. — Da se kaj tacega zgodi pri učitelji, za čegar službo se je neki potezavalo zeló veliko prosilcev, strmi ves svet in poprašuje se po pravici: Kam pridemo z odgojo naše mladine, ako se ne bodo strebile s strogo roko množče se pleve med našim, sicer po zaslugi pohvaljenim učiteljstvom?

— Včerajšnja „Laibacher Zeitung“ zopet odgovarja tukajšnjim nemškutarjem, ki se pritožujejo v svojem lističu, da uradni list ne brani uradnikov, katere baje napadajo slovenski listi. — „Laib. Zeitg.“ o tej zadevi med drugim piše: „mi se tedaj ne potezavamo za uradnike, ki svoj poklic in svoje prisege tako zeló prezirajo, da se javno družijo s propagando zoper vlado, da nastopajo kot agitatorji za stranko, katera hoče propad vlade in ostaja njenim pomirljivim namenom nasproti na stališči trdega zanikovanja“. — Dalje: „Ako nekateri uradniki — in teh je hvala Bogu le malo — ne vstrezajo spravljivim namenom vlade, ako se dajo voliti v agitacijske odbore, ako se vdeležujejo shodov, pri katerih se vladi izreka nezaupanje, ako pripomorejo pri ščuvanju in se tako izpostavljajo pritožbam zoper se, bila bi velika hiba, da! pravproti naši dolžnosti, ako bi take uradnike, ki ne ravnajo po namenih vlade, jemali v svoje varstvo.“

— (*Sokolova „maskerada“*) vršila se bode letos v prostorih prejšnjega strelišča. — Kakor čujemo, delajo se za njo uže velike priprave in se je nadejati, da bode tudi letos prav mnogobrojno obiskana. Taisto zopet v čitalnici prirediti, stavile so se Sokolu nekake zapreke po policiji, in to zaradi pretesnih prostorov.

— („*Brenceljna*“ 1. šten.) je prišla včeraj na svitlo v prav lepi obleki, z mikavnim gradivom in dvema večima podobama o laški „irredenti“.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Pretekli ponedeljek pričelo se je zopet zborovanje državnega zbora. Na dnevnem redu ni bilo pomenljivega. — Novoizvoljeni poslanci grof Attems, dr. Hirsch in Vielgut storijo obljubo. Pomenljivi pa so predlogi vladini, katere je zbornici predložila po obljubi v prvi seji letošnjega zborovanja, namreč: postavo o obrtniškem davku, o obdavčenju onih obrtniških podvzetij, katera imajo dolžnost, polagati javni račun, o davku na rente, in pa o osebnem dohodninskem davku; tedaj lepa vrsta davkov, pri katerih bo

morala zbornica dobro pomisliti in prevdarjati, da ne bo nakladala novih bremen tam, kjer so uže zdaj neznosljiva. — K prvi seji ni bilo nobenega dalmatinskega poslanca, bojè zato ne, ker je vlada izdala naredbo, da naj bo v prihodnje uradni jezik v Dalmaciji nemški jezik; ako je temu res tako, morala bo pač vlada preklicati ta korak, kateri bi se za čas ministerstva Auerspergovega ne bil mogel izvršiti, kateri je pa dandanes goropaden anahronizem.

Gospodka zbornica dobila je 5 novo imenovanih udov, namreč: grof Grüne, Čedik, Reinelt, baron Risenfels in Pavlovski, kar pomeni samo uradno nameščenje umrlih. — Prihodnjo zopet malo pomenljivo sejo ima državni zbor ta petek, in kakor zdaj kaže, za nekaj časa samo po 2 seji na teden, ker imajo glavni posel zdaj za dalj časa odseki; obrtnijski odsek nadaljeval bode posvetovanje dveh poglavij obrtnijske postave; budgetni odsek uže dela, in davkarskemu odseku se je ravno zopet naložilo veliko, ne lahkega posla.

Galicija. Iz Lvova. — Prav nenadoma je zaukazala vlada, tukajšnjo jezuitsko cerkev zapreti, v splošno začudenje. Zdaj se še le razjasnuje, od kod to. „Polit. Corr.“ piše o tej dogodbi 15. dne t. m.: „Tukajšnja jezuitska cerkev zaprla se je začasno in prej ko ne samo do jutri in povod temu je bil, ker je vlada zvedela, da so socialisti nameravali za preteklo nedeljo napad v tej cerkvi. — Ako bi se tudi pokazalo, da ni bilo svarilo popolnem vtemeljeno, je bila ta naredba vendar opravičena, ker je v ravno tej cerkvi s tesnim vhom pred nekaj leti povzročil slep hrup, da gorí, veliko nesrečo; in enako bi se bilo znalo ponoviti pri tej priliki.“

Ruska. — Grozovita nesreča pripetila se je v mestu Berdičev, kijevskega okraja, preteklo soboto večer. V cirkusu blizo mesta bila je predstava nenavadno zeló obiskana, vsi prostori lesenega poslopja prenapolnjeni. Pri zadnji točki predstave ob pol 10. uri razsvitljevali so z bengaličnim ognjem, vname se poslopje, nastane grozovita gnječa in zmešnjava: stariši metali so otroke svoje na sredo cirkusa, da bi se od tam lože rešili, pa naenkrat je bilo tam vse natlačeno, ker so se zagoltnili vsi izhodi; pridivjalo je na sredo tudi nekaj po ognji splašenih kónj, kateri so še potepali, kar je še pri življenji bilo. — V malo času bilo je ali zmečkanih ali zadušenih ali sežganih 300–400 ljudi. — Godci pogoreli so prvi, konji vsi in tako tudi vsa oprava, poslopje pa do tal. — Gasilci prišli so še le čez pol ure po začetku ognja, pa niso mogli veliko pomagati, ker je bila voda vsa zmrznjena. Mesto Berdičev ima 60.000 prebivalcev, med njimi nad 40.000 judov, zato je bil tudi večí del obiskovalcev v cirkusu judov, katerih se je pri tej nesreči tudi največ ponesrečilo. — Vidi se, da nesreča v dunajskem „Ring-teatru“ še ni bila zadostno svarilo, ker zmiraj še so enake malomarnosti vzrok enakim nesrečam.

Iz Buda-Pešta. — Poslanec Istoči vložil je v zbornici interpelacijo do vlade, v kateri se vpraša po vzrokih samoumora našega zastopnika grofa Wimpfen-a v Parizu, v katero je pa vpleteno tudi pismo umrlega Wimpfena do barona Hirscha, posneto po „Berolinskem Tagblattu“, katero trdi, da je jud baron Hirsch, znan podvzetnik pri vzhodnih železnicah, podkupil razun družih imenitnih oseb tudi umrlega Wimpfen-a, in da mu je to dalo povod k samoumoru. — Ministerski predsednik Tisza hoče, kakor je naznanil klubu, na ono interpelacijo odgovoriti, da je v interpelaciji navedeno pismo popolnem izmišljeno; tudi drugi časniki trdijo to in razglašajo neki prav obseg onega pisma, v katerem se

Hirsch prosi, naj pomaga vdovi in posebno naj skrbi za to, da kmalu zapusti Pariz.

Iz Trsta. — Politično društvo se je začelo bolj gibati in zahteva v svojih zadnjih sklepih predrugačenje volilnega reda in da se v ljudskih šolah odpravi poitalijančevanje. Pri dopolnilnih volitvah v mestni zastop zmagali so v 4. razredu „irredentisti“ z ogromno večino, v 3. razredu pa je samo s 17 glasovi večine zmagal kandidat novega političnega društva. — Videti je bilo, da so se dunajski oficijozni časniki, pa tudi oficijelni krogi čudili temu izidu. — Mi se ne čudimo temu prav nič. Dokler bo v Trstu gospodaril baron Pretis, dokler bo tam na konji samo Lah, Slovenec pa odrivan zmiraj le na zadnje mesto v šoli, v uradu in v vsem javnem življenji, in dokler bodo merodajni krogi živeli v zmoti, da se dvoboj tamošnji med laščino in slovenščino more rešiti — z nemščino — tam ne bo bolje!

Iz Pariza. — Princ Jerome Napoleon izdal je manifest, v katerem obsoja položaj Francoske in zahteva svoje vladarske pravice; vsled tega dejan je bil princ Napoleon v zapor, kar je zbornica odobrila s 417 glasovi zoper 89, pa sprejela tudi nujnost predloga, po katerem se prepové bivanje na Francoskem vsem udom družin, ki so kdaj tam vladale.

Položaj v Egiptu in posebno še razmere med Angleško in Francosko dobro pojasnuje telegram francoskega ministerskega predsednika Duclerc-a od dne 4. januarja tega leta, v katerem se izjavlja, „da ne more dopustiti, da bi se po zatrtém uporú razrušile one naprave v Egiptu, katere so bile vpepljane v splošno korist in za katere je bilo poroštvo v pravih, po vseh vlastih sprejetih pogodbah. Vedenje Angleške sili Francosko, da se mora z obžalovanjem prostosti ravnanja v Egiptu zopet poprijeti.“

V pravdi zoper anarhiste v Lyonu rekel je zatoženi knez Krapotskin konečno: „Ne bo preteklo deset let brez socialnega prevrata, zato zaroti on družbo, naj ta prevrat zabrani s tem, da prevdarja to vprašanje, ne pa s preganjanjem anarhistov. Predsednik lionske sodnije prejel je 19 pretilnih pisem iz Švice, Nemškega in iz Ruskega.“

Računski popravek.

Zadnji 26. izkaz doneskov za dr. Jan. vitez Bleiweis - Trsteniški jev spominek kaže skupno dosedanje svoto 1593 gold. 40 kr.; ta svota se ne vjema natanko s svoto izkazano v dotičnem denarnem zapisniku, ta kaže z vštetim 26. izkazom vplačanih doneskov

	1611 gold. 73 kr.
nad to še podpisanih, pa ne vplačanih	15 „ — „
tedaj skupaj	1626 gold. 73 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 13. januarja 1883.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 47 kr. — banaške 8 gold. 78 kr. — turšice 5 gold. 50 kr. — soršice 6 gold. 70 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 71 kr. — prosa 5 gold. 53 kr. — ajde 4 gold. 6 kr. — ovsa 2 gold. 93 kr. — Krompir 2 gold. 77 kr. 100 kilogramov.